

واحد علی آباد کتول
دانشکده مدیریت و حسابداری

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد M.A
رشته مدیریت دولتی گرایش تحول

عنوان:

بررسی رابطه بین جو سازمانی با استرس شغلی و خلاقیت در کارکنان
اداره کل بیمه سلامت استان گلستان و ادارات تابعه شهرستانی

استاد راهنما:

دکتر پرویز سعیدی

استاد مشاور:

دکتر هرمز مهرانی

نگارش:

محمد سیفی

بهمین 91

بررسی رابطه بین جو سازمانی با استرس شغلی و خلاقیت در کارکنان اداره کل بیمه سلامت استان گلستان
و ادارات تابعه شهرستانی

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه بین جو سازمانی با استرس شغلی و خلاقیت در کارکنان اداره کل بیمه سلامت استان گلستان و ادارات تابعه شهرستانی می‌باشد. گروه نمونه مشتمل بر 88 نفر از مدیران و کارشناسان اداره کل بیمه سلامت استان گلستان و ادارات تابعه شهرستانی بودند که به طور تصادفی برگزیده شدند. برای انجام این پژوهش توصیفی، مقطعی و کاربردی از پرسشنامه استفاده شد که پس از سنجش روایی و پایایی (میزان پایایی 0.773 محاسبه گردید) بر اساس نمونه‌گیری تصادفی بین مدیران و کارشناسان اداره کل بیمه سلامت استان گلستان و ادارات تابعه شهرستانی توزیع گردید. و در نهایت 88 پرسشنامه جمع‌آوری گردید. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS16 و آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون صورت گرفته است. یافته‌های پژوهش نشان داد که کلیه فرضیه‌های تحقیق مورد تأیید قرار گرفتند.

کلیدواژه‌ها:

جو سازمانی، استرس شغلی، خلاقیت

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

1-2-1	بیان مسأله تحقیق:	1
1-3-3	اهمیت و ضرورت انجام تحقیق:	3
1-4-4	سؤالات تحقیق:	4
1-4-1-4	سؤالات تحقیق:	4
1-5-5	فرضیه‌های تحقیق:	5
1-6-6	اهداف تحقیق:	6
1-7-8	روش انجام تحقیق:	8
1-8-8	روش گردآوری اطلاعات:	8
1-9-8	حدود پژوهش:	8
1-9-1-8	محدوده موضوعی:	8
1-9-2-8	محدوده مکانی:	8
1-9-3-8	محدوده زمانی:	8
1-10-9	جامعه‌ی آماری و نمونه‌آماري تحقیق:	9
1-11-9	تعریف واژه‌ها و اصطلاحات:	9

فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

1-2-12	مقدمه:	12
14	بخش اول: مبانی نظری تحقیق:	14
14	الف: جو سازمانی:	14

14	1-2-2-تعاریف جو سازمانی.....
24	2-2-2-ویژگی های سازمانی.....
27	3-2-2-عوامل مؤثر بر جو سازمانی.....
30	4-2-2-ابعاد جو سازمانی.....
31	5-2-2-انواع جو سازمانی.....
34	6-2-2-نظریه های جو سازمانی:.....
34	1-6-2-2-مدل جو سازمانی هالپین و کرافت.....
41	2-6-2-2-مفهوم پردازی رنسیس لیکرت از جو سازمانی:.....
42	3-6-2-2-مفهوم پردازی هوی و سیبر از جو سازمانی.....
46	4-6-2-2-مفهوم پردازی هریسون از جو سازمانی:.....
47	5-6-2-2-مفهوم پردازی هاجست از جو سازمانی.....
48	5-6-2-2-مفهوم پردازی ویزورد از جو سازمانی.....
50	6-6-2-2-مفهوم پردازی تاجی یوری از جو سازمانی.....
51	7-6-2-2-مدل مفهومی.....
52	ب: استرس شغلی.....
52	3-2-مقدمه.....
56	نشانه های استرس.....
58	1-3-2-منابع استرس شغلی.....
59	2-3-2-پی آمدهای ناشی از استرس شغلی.....
61	ج: خلاقیت.....
61	4-2-خلاقیت.....
62	1-4-2-تعریف خلاقیت.....

62	تعریف خلاقیت از دیدگاه روانشناسی.....
63	تعریف خلاقیت از دیدگاه سازمانی.....
64	2-4-2-منشأ خلاقیت.....
68	2-4-3-مدل‌های فرآیند خلاقیت:.....
69	2-4-3-1-مدل والاس:.....
69	2-4-3-2-مدل روسمن:.....
70	2-4-3-3-مدل اسپورن:.....
70	2-4-3-4-مدل آمایل:.....
71	2-4-3-5-مدل پلسک:.....
72	2-4-5-عوامل مؤثر بر خلاقیت:.....
80	2-4-6-نوآوری.....
81	بخش دوم: پیشینه پژوهش (تحقیقات انجام شده داخلی).....
86	بخش سوم: پیشینه پژوهش (تحقیقات انجام شده خارجی).....
	فصل سوم: روش تحقیق
95	مقدمه.....
95	3-1-مدل مفهومی.....
97	3-2-روش تحقیق.....
52	شکل 3-1: مدل مفهومی تحقیق محقق ساخته بر اساس نظریه هالپین و کرافت (1962).....
98	3-3-جامعه آماری.....
98	3-4-حجم نمونه.....
98	3-5-روش نمونه‌گیری.....
99	3-6-ابزار جمع‌آوری داده‌ها.....

101	3-6-1- مطالعات کتابخانه‌ای.....
102	3-7- تعیین روایی تحقیق.....
102	3-8- پایایی تحقیق.....
105	3-9- روش‌ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها:.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

107	4-1- مقدمه.....
108	4-2- تجزیه و تحلیل‌های توصیفی.....
108	4-2-1- مطالعات جمعیت‌شناختی نمونه مورد مطالعه.....
108	4-2-1-1- مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به متغیر جنسیت.....
109	4-2-1-2- مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به متغیر سن.....
110	4-2-1-3- مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به متغیر میزان تحصیلات.....
111	4-2-1-4- مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به متغیر سابقه کار.....
112	4-2-1-5- مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به رشته تحصیلی.....
113	4-2-1-6- مطالعه توصیفی نمونه آماری با توجه به سمت سازمانی.....
114	4-2- توصیف متغیرهای تحقیق:.....
114	4-2-1- جو سازمانی:.....
115	4-2-2- روحیه گروهی:.....
116	4-2-3- بازدارندگی (مزاحمت):.....
116	4-2-3- بازدارندگی (مزاحمت):.....
117	4-2-4- صمیمیت:.....
118	4-2-5- بی‌علاقگی:.....
119	4-2-6- فاصله‌گیری:.....

- 120 4-2-7) مراعات (ملاحظه‌گری):
- 121 4-2-8) نفوذپذیری:
- 122 4-2-9) کارمداری (تأکید بر تولید):
- 123 تجزیه و تحلیل استنباطی:
- 123 4-3-آزمون فرضیات
- 124 4-3-1-بررسی پایایی تحقیق
- 124 آزمون قابلیت اعتماد پرسشنامه مورد استفاده در تحقیق:
- 125 4-3-2- وضعیت نرمال بودن متغیرهای عوامل جو سازمانی (روحیه گروهی، بازدارندگی (مزاحمت)، صمیمیت، بی‌علاقه‌گی، فاصله‌گیری، مراعات (ملاحظه‌گری)، نفوذپذیری، کارمداری (تأکید بر تولید))، استرس شغلی و اخلاقیت:
- 126 4-3-3- آزمون فرضیه اصلی 1: آزمون مربوط به وجود همبستگی بین جو سازمانی و استرس شغلی
- 128 4-3-4- آزمون فرضیه فرعی (1-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین روحیه گروهی و استرس شغلی
- 130 4-3-5- آزمون فرضیه فرعی (2-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین بازدارندگی (مزاحمت) و استرس شغلی
- 132 4-3-6- آزمون فرضیه اصلی (3-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین متغیر صمیمیت و استرس شغلی
- 134 4-3-7- آزمون فرضیه فرعی (4-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین بی‌علاقه‌گی و استرس شغلی
- 136 4-3-8- آزمون فرضیه فرعی (5-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین فاصله‌گیری و استرس شغلی
- 138 4-3-9- آزمون فرضیه فرعی (6-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین مراعات (ملاحظه‌گری) و استرس شغلی
- 140 4-3-10- آزمون فرضیه فرعی (7-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین نفوذپذیری و استرس شغلی
- 142 4-3-11- آزمون فرضیه فرعی (8-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین کارمداری (تأکید بر تولید) و استرس شغلی
- 144 4-3-12- آزمون فرضیه فرعی (9-1): آزمون مربوط به وجود رابطه بین جنسیت و استرس شغلی
- 145 4-3-13- آزمون فرضیه اصلی 2: آزمون مربوط به وجود همبستگی بین جو سازمانی و اخلاقیت
- 147 4-3-14- آزمون فرضیه فرعی (2-1): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین روحیه گروهی و اخلاقیت
- 151 4-3-16- آزمون فرضیه فرعی (3-2): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین متغیر صمیمیت و اخلاقیت

153	17-3-4- آزمون فرضیه فرعی (2-4): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین بی‌علاقه‌گی و خلاقیت
155	18-3-4- آزمون فرضیه فرعی (2-5): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین فاصله‌گیری و خلاقیت
157	19-3-4- آزمون فرضیه (2-6): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین مراعات (ملاحظه‌گری) و خلاقیت
159	20-3-4- آزمون فرضیه فرعی (2-7): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین نفوذپذیری و خلاقیت
161	21-3-4- آزمون فرضیه فرعی (2-8): آزمون مربوط به وجود همبستگی بین کارمداری (تأکید بر تولید) و خلاقیت

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

165	1-5- مقدمه
165	2-5- مروری مختصر بر بیان مسأله
169	3-5- بحث و نتیجه‌گیری
179	4-5- ارائه پیشنهادات
188	1-4-5- پیشنهادات بر مبنای یافته‌های تحقیق
180	2-4-5- مقایسه نتایج تحقیق با نتایج تحقیقات گذشته
189	2-4-5- پیشنهادات برای تحقیقات آتی
	منابع و مأخذ: Error! Bookmark not defined.

فهرست جداول

- جدول 1: تعاریف جوسازمانی از دیدگاه تنی چند از صاحبان نظران..... 23
- جدول 2: ویژگی جو سازمانی از دیدگاه صاحبان نظران..... 26
- جدول 3: عوامل تأثیرگذار بر جو سازمانی (شیرزادی، 1385)..... 29
- جدول 4: جو حمایتی و جو تدافعی در سازمانها (پرداختی، 1385)..... 33
- جدول 5: ویژگی های شش نوع جو سازمانی (شیرزادی، 1385)..... 40
- جدول 6: ویژگی های جو باز و بسته (شیرزادی، 1385)..... 41
- جدول 7: سیستم یک و چهار لیکرت..... 42
- جدول 8: انواع جو بر حسب نظریه هوی و سیبو..... 46
- جدول 9: تعاریف مختلف ارائه شده برای استرس..... 57
- جدول 10: نشانه های استرس..... 58
- جدول 11: منابع گوناگون استرس شغلی..... 59
- جدول 12: خلاصه تحقیقات داخلی..... 85
- جدول 13: خلاصه تحقیقات خارجی..... 92
- جدول 3-1: ساختار پرسشنامه مورد استفاده در پژوهش..... 100
- جدول 4-5) جدول توصیف متغیر جو سازمانی..... 114
- جدول 4-6) جدول توصیف متغیر روحیه گروهی..... 115
- جدول 4-7) جدول توصیف متغیر بازدارندگی (مزاحمت)..... 116
- جدول 4-8) جدول توصیف متغیر صمیمیت..... 117
- جدول 4-9) جدول توصیف متغیر بی علافتگی..... 118
- جدول 4-10) جدول توصیف متغیر فاصله گیری..... 119
- جدول 4-11) جدول توصیف متغیر مراعات (ملاحظه گیری)..... 120

121	جدول 4-12) جدول توصیف متغیر نفوذپذیری.....
122	جدول 4-13) جدول توصیف متغیر کارمداری(تأکید بر تولید).....
124	جدول 4-9: نتایج آزمون آلفای کرومباخ.....
125	جدول 4-10: نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف.....
126	جدول 4-11: نتایج آزمون استقلال.....
126	جدول 4-12: نتایج آزمون همبستگی.....
127	جدول 4-13: تحلیل واریانس رگرسیون.....
127	جدول 4-14: ضرایب.....
128	جدول 4-15: نتایج آزمون استقلال.....
128	جدول 4-16: نتایج آزمون همبستگی.....
129	جدول 4-17: تحلیل واریانس رگرسیون.....
129	جدول 4-18: ضرایب.....
130	جدول 4-19: نتایج آزمون استقلال.....
130	جدول 4-20: نتایج آزمون همبستگی.....
131	جدول 4-21: تحلیل واریانس رگرسیون.....
131	جدول 4-22: ضرایب.....
132	جدول 4-23: نتایج آزمون استقلال.....
132	جدول 4-24: نتایج آزمون همبستگی.....
133	جدول 4-25: تحلیل واریانس رگرسیون.....
133	جدول 4-26: ضرایب.....
134	جدول 4-27: نتایج آزمون استقلال.....
134	جدول 4-28: نتایج آزمون همبستگی.....

135	جدول 4-29: تحلیل واریانس رگرسیون.....
135	جدول 4-30: ضرایب.....
136	جدول 4-31: نتایج آزمون استقلال.....
136	جدول 4-32: نتایج آزمون همبستگی.....
137	جدول 4-33: تحلیل واریانس رگرسیون.....
137	جدول 4-34: ضرایب.....
138	جدول 4-35: نتایج آزمون استقلال.....
138	جدول 4-36: نتایج آزمون همبستگی.....
139	جدول 4-37: تحلیل واریانس رگرسیون.....
139	جدول 4-38: ضرایب.....
140	جدول 4-39: نتایج آزمون استقلال.....
140	جدول 4-40: نتایج آزمون همبستگی.....
141	جدول 4-41: تحلیل واریانس رگرسیون.....
141	جدول 4-42: ضرایب.....
142	جدول 4-43: نتایج آزمون استقلال.....
142	جدول 4-44: نتایج آزمون همبستگی.....
143	جدول 4-45: تحلیل واریانس رگرسیون.....
143	جدول 4-46: ضرایب.....
144	جدول 4-47: آمار توصیفی هر کدام از گروه‌ها(خروجی نتایج آزمون میانگین دو جامعه مستقل).....
144	جدول 4-48: نتایج آزمون میانگین دو جامعه مستقل.....
145	جدول 4-49: نتایج آزمون استقلال.....
145	جدول 4-50: نتایج آزمون همبستگی.....

146	جدول 4-51: تحلیل واریانس رگرسیون.....
146	جدول 4-52: ضرایب.....
147	جدول 4-53: نتایج آزمون استقلال.....
147	جدول 4-54: نتایج آزمون همبستگی.....
148	جدول 4-55: تحلیل واریانس رگرسیون.....
148	جدول 4-56: ضرایب.....
149	جدول 4-57: نتایج آزمون استقلال.....
149	جدول 4-58: نتایج آزمون همبستگی.....
150	جدول 4-59: تحلیل واریانس رگرسیون.....
150	جدول 4-60: ضرایب.....
151	جدول 4-61: نتایج آزمون استقلال.....
151	جدول 4-62: نتایج آزمون همبستگی.....
152	جدول 4-63: تحلیل واریانس رگرسیون.....
152	جدول 4-64: ضرایب.....
153	جدول 4-65: نتایج آزمون استقلال.....
153	جدول 4-66: نتایج آزمون همبستگی.....
154	جدول 4-67: تحلیل واریانس رگرسیون.....
154	جدول 4-68: ضرایب.....
155	جدول 4-69: نتایج آزمون استقلال.....
155	جدول 4-70: نتایج آزمون همبستگی.....
156	جدول 4-71: تحلیل واریانس رگرسیون.....
156	جدول 4-72: ضرایب.....

157	جدول 4-73: نتایج آزمون استقلال.....
157	جدول 4-74: نتایج آزمون همبستگی.....
158	جدول 4-75: تحلیل واریانس رگرسیون.....
158	جدول 4-76: ضرایب.....
159	جدول 4-77: نتایج آزمون استقلال.....
159	جدول 4-78: نتایج آزمون همبستگی.....
160	جدول 4-79: تحلیل واریانس رگرسیون.....
160	جدول 4-80: ضرایب.....
161	جدول 4-81: نتایج آزمون استقلال.....
161	جدول 4-82: نتایج آزمون همبستگی.....
162	جدول 4-83: تحلیل واریانس رگرسیون.....
162	جدول 4-84: ضرایب.....
163	جدول 4-85: آمار توصیفی هر کدام از گروه‌ها(خروجی نتایج آزمون میانگین دو جامعه مستقل).....
163	جدول 4-86: نتایج آزمون میانگین دو جامعه مستقل.....
178	جدول 4-87: خلاصه نتایج تحقیق.....

فهرست اشکال

35	شکل 1: جو مدرسه به عنوان ترکیبی از رفتار مدیر و معلمان (Silver, 1991).....
48	شکل 2: مفهوم‌پردازی هاجست از جو (پورسیف، 1385).....
49	شکل 3: مدل 6 وجهی ویزبورد در رابطه با جو سازمانی.....
50	شکل 4: مدل تعاملی روابط بین عوامل مؤثر در شکل‌گیری جو سازمانی (Owens, 1990).....